

نام و نام خانوادگی	عنوان رساله	استاد/اساتید راهنما	استاد/اساتید مشاور
محسن وفامهر	بهره گیری از فناوری نوین برای ارتقاء کیفیت ساخت در معماری ایران	دکتر اربابیان – دکتر گلابچی	–

چکیده:

ایران با برخورداری از تنوع کم‌نظیر آب و هوایی و اقلیمی، گونه‌های متنوعی از روستا را در اختیار دارد. با ظهور دوره مدرن، روستاها به‌عنوان «مبادی و ریشه‌های سنت زندگی اصیل یک جامعه کهن» از اهمیت زیادی برخوردار گردیده و ضمن آن به دلیل هجوم مظاهر زندگی مدرن از جهات گوناگون مورد تهدید واقع شده‌اند.

در رویکردهای جهانی معاصر* و در همین زمان، این ارزش‌ها ذیل مفهوم خاص «میراث روستایی»، مانند مفهوم عام «میراث فرهنگی، تاریخی» با چالش‌های فراوانی روبرو است. چنین مفاهیمی که خود زائیده فلسفه و تفکر غرب معاصر است، موجودیت خود را از «فراورده‌های پیشینی» کسب می‌کنند و همین امر زمینه اصلی چالش‌های مذکور را فراهم می‌آورد.

دریافت رویکردهای مبتنی بر مسیر ثواب به منظور شناسایی ارزش‌های پدیداری و غیر پدیداری «میراث روستایی ایران»، و چرایی و چگونگی حفظ آن مستلزم شناختی موثق از نحوه پیدایش این مفهوم و سیر تحول آن و به تبع، سیر تطور روستاهای ایران در همین فراگرد می‌باشد.

رساله حاضر حاصل گام‌های تحقیقی است که به هدف شناسایی علل و عوامل شکل‌گیری این حوزه مهم از میراث بشری و با انگیزه دریافت مبانی منشوری برای حفاظت آن برداشته شده است. این دریافته‌ها هرچند ماحصل این گام‌های برداشته شده است اما بیش از هر چیز حاکی از اهمیت موضوع و دامنه دار بودن آن و ضرورت تداوم آن در تحقیقات مشابه است.

ماحصل این تحقیق در چهار فصل گرد آمده است. در سه بخش نخست، شناخت مفاهیم و ماهیت روستا، سیر تحول میراث فرهنگی و نحوه ظهور مفهوم میراث روستایی در منشورهای جهانی میراث بشری و دریافت مفهوم حفاظت میراث روستایی، مورد پیمایش و بررسی قرار گرفته است. فصل چهارم و پایانی با مروری بر پیدایش و سیر تحول مفهوم میراث روستایی در ایران، با نگاهی آسیب‌شناسانه به ضرورت‌های مورد نیاز در توجه به این حوزه مهم برای تبیین منشوری مبتنی بر ارزش‌های برآمده از متن میراث روستایی ایران اشاره می‌کند.

در تبیین مفهوم میراث روستایی گزاره‌های زیر دستاورد رساله است:

- زنده بودن میراث روستایی مهم‌ترین وجه تمایز آن با دیگر آثار میراثی است. و تنها به ساخته‌های بومی روستاییان محدود نمی‌گردد. بلکه روستا مجموعه‌ای از باورها، رفتارها و ساخته‌ها است.
- نگرش جهانی به جای نگرش منطقه‌ای بسیاری از ارزش‌های مبتنی بر جهانی‌سازی شکل‌دهنده میراث بومی را در سایه قرار می‌دهد. این در حالی است که رساله، روستا را به عنوان سرچشمه جریان سنت در زندگی انسان‌های هر بوم و سرزمین مورد شناسایی قرار می‌دهد.

و در تبیین مبانی حفاظت میراث روستایی برخی از نتایج بدست آمده به شرح ذیل است:

- حفظ «مکان» به مفهوم پدیدارشناسانه آن به‌عنوان مهم‌ترین هستی میراث روستایی، رسالت اصلی منشور است.
- تکیه و تقویت معیشت سنتی روستا، خود موثق‌ترین روش حفاظت میراث روستایی است. و رعایت حد به مفهوم پذیرش حضور یک داور (خداوند) در تعامل بین انسان و محیط زیست وی در پاسخ به نیازهای مشروع او، علت تکوین روستا در دوره سنت است.
- عاملیت به جای مشارکت موجه‌ترین شکل حضور روستایی در مدیریت حفاظت از ارزش‌های میراثی روستا است. و تبدیل حفاظت از یک جریان مدیریت از بیرون (دولتی) به یک نظام درونی با عاملیت روستایی هدف اساسی یک منشور حفاظتی خواهد بود.
- تمیز و تشخیص هدف از نتیجه در تبیین منشور حفاظت میراث روستایی اهمیت فوق‌العاده دارد. در این رساله هدف «تداوم منش سنت» و نتایج و پیامدهای آن «حفظ مکان»، «مرمت و حفاظت کالبد»، «تداوم معیشت سنتی»، «حفظ ارزش‌های زیست محیطی» و مانند آن شناخته شده است.
- شناسایی تمامیت روستای امروز (شامل بافت قدیم، میانی و جدید) در مقام و مفهوم «یک کل واحد» در تبیین منشور حفاظتی نیز ضروری دانسته شده است.
- توجه به راه کارهای پیشگیرانه در کنار اقدامات جبرانی در ارائه مدل‌های حفاظتی در تبیین منشور حفاظت میراث روستایی اهمیت دارد.

کلید واژگان: میراث بومی، میراث روستایی، منشور، سنت، ارزش، حفاظت،